

กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ

นางสาวนพมาศ พุทธิรักษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-539-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROCESS OF BECOMING TV NEWS ANALYSTS OF ACADEMICIANS

MISS NOPAMAS PUTTHARAKSA

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

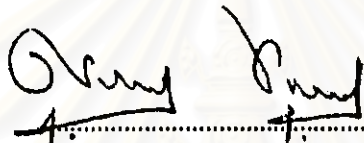
Academic Year 1998

ISBN 974-332-539-5

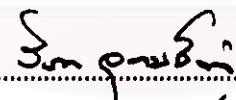
หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

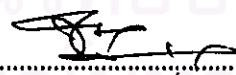
กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ
นางสาว นพมาศ พุทธิรักษา
การสื่อสารมวลชน
รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

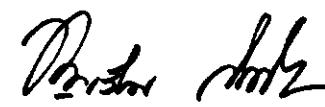
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุตม์ฉันท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์)

นพมาศ พุทธิรักษา : กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ
(THE PROCESS OF BECOMING TV NEWS ANALYSTS OF ACADEMICIANS)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 121 หน้า. ISBN 974-332-539-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการและปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของนักวิชาการในการทำหน้าที่จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ 7 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ 1. เข้ามาเป็นผู้จัดรายการโดยตรง 2. เริ่มต้นเป็นผู้ดำเนินรายการแล้วเปลี่ยนเป็นผู้จัดรายการ 3. เริ่มเป็นวิทยากร ต่อมาเป็นผู้ดำเนินรายการ แล้วเปลี่ยนเป็นผู้จัดรายการ โดยเหตุผลของการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการประกอบด้วย 1. ความรับผิดชอบในการบริการวิชาการแก่สังคม 2. นโยบายขององค์กรสื่อสารมวลชนต้องการให้เกิดรายการที่มีคุณค่าแก่มวลชน 3. ทศตนคติดีในการทำหน้าที่นักสื่อสารมวลชน 4. เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมได้ลึกซึ้ง

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของนักวิชาการในการ ทำหน้าที่จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ ประกอบด้วย 1. ใช้ความรู้หรือทฤษฎีทางวิชาการที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวสารของโลกปัจจุบัน 2. มีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อมวลชน 3. มีคณาจารย์ช่วยผลิตรายการ 4. มีความเข้าใจในหลักการทางด้านข่าว

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4085242728 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: TV NEWS ANALYSTS / ACADEMICIANS

NOPAMAS PUTTHARAKSA : THE PROCESS OF BECOMING TV. NEWS ANALYSTS OF
ACADEMICIANS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JOOMPOL RODCUMDEE. 121 pp.
ISBN 974-332-539-5

The proposes of this qualitative research was to investigate the process of becoming TV news analysts of academicians. Seven academicians were purposively selected for depth interviews during October-December 1998.

The findings of this study was as follows :

There were 3 processes of becoming TV news analysts of academicians, 1) being a program director since the beginning 2) being a moderator first and then turn to be a program director 3) started from being a guest speaker and after that a moderator, finally a program director. The reasons of becoming TV news analysts were ; 1) academic service responsibility. 2) Mass communication organization policy ; need to create valuable program for TV audience. 3) good attitude for performing as a mass communicator, 4) being an expert, able to deeply analyze situations and trends in society.

Furthermore, factors effecting the academicians role as the news analysts were ;
1) Application of knowledge or theories to analyze news and current affairs. 2) Ability to communicate through mass media. 3) Having a supporting team for program production. 4) Understanding the principle of news coverage and presentation.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิด ข้อคิดเห็น คำแนะนำต่างๆ ที่สำคัญคือ เวลา ในการเอาใจใส่และช่วยปรับปรุงงานวิจัยมาด้วยดีตลอด รวมถึง รองศาสตราจารย์ วิภา อุตมพันธ์ ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวีญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบ ที่ได้ร่วมกันชี้แนะและให้คำแนะนำ ตลอดจนถึงข้อบกพร่องจนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน ที่เห็นความสำคัญและกรุณาสละเวลาอันจำกัดให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล รวมถึงการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยตระหนักเสมอว่า ข้อมูลที่ท่านให้ทั้งโดยคำพูดและเอกสารสำคัญต่างๆ คือ ส่วนหนึ่งที่สำคัญของความสำเร็จในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอขอบคุณด้วยความความจริงใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณกำลังใจของทุกคนๆ เริ่มตั้งแต่ พ่อ แม่ พี่สาว น้องชาย และน้ำสาว ที่หมั่นคอยดูแลและสนับสนุนการเรียนในทุกๆด้าน ขอขอบคุณเพื่อนๆที่ร่วมชั้นปีที่เป็นพลังในการสรรสร้างวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกคนที่คอยไต่ถามถึงความคืบหน้างานวิจัยและสร้างเสียงหัวเราะทุกครั้งไปใช้บริการ ขอขอบคุณความท้อแท้ ความกดดันและอุปสรรคทั้งหลาย ที่ทำให้ผู้วิจัยมีพลังและมานะพยายามในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณวิชาชีพนิเทศศาสตร์ ที่ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้ามาสัมผัสทั้งวิชาการและการประกอบอาชีพที่นักสื่อสารมวลชนพึงจะได้เรียนรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่สังคมต่อไป

นพมาศ พุทธิรักษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ช

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเรื่องคุณสมบัติของนักจัดรายการโทรทัศน์ตามวิชาชีพนักศึกษาศาสตร์.....	8
2.2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของมัลติมีเดีย.....	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การสื่อสารมวลชน.....	19
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	22
3.1 คำนำ.....	22
3.2 แหล่งข้อมูล.....	22
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
3.5 การนำเสนอข้อมูล.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. กระบวนการเข้าสู่การเป็นผู้จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์ของนักวิชาการ	
4.1 คำนำ.....	26
4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เสรีวิวัฒนา อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.....	27
4.3 รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	33
4.4 รองศาสตราจารย์ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	38
4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ยิ้มวิไล อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	51
4.6 รองศาสตราจารย์ ดร.สมภาพ มานะรังสรรค์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	57
4.7 รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ภาคภาสน์วิวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	62
4.8 ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล อดีตอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	66
4.9 บทสรุป.....	72
5. ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของนักวิชาการในการทำหน้าที่จัดรายการวิเคราะห์ข่าวโทรทัศน์	
5.1 คำนำ.....	81
5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่จัดรายการของ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เสรีวิวัฒนา ในรายการ "มันนี่ ทอล์ค".....	82
5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่จัดรายการของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ ในรายการ "หนีนแผ่นดิน".....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่จัดรายการของ รองศาสตราจารย์ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ในรายการ "ผ่าทางตัน".....	89
5.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่จัดรายการของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชยา ยี่มิโล.....	95
5.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่จัดรายการของ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล.....	100
5.7 บทสรุป.....	103
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	104
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	121

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนกภูมิ

แนกภูมิที่	หน้า
1. กรอบของการรายงานข่าวตีความ.....	14
2. แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของมัลเตทสกี (The Maletzke Model).....	16
3. ส่วนของแบบจำลองการสื่อสารของมัลเตทสกีที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้ส่งสาร.....	17
4. แบบจำลองแสดงภาพขององค์การสื่อมวลชนภายใต้แรงผลักดันทางสังคม.....	20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย